

Sygn. akt: IV U 57/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2022 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu
w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Agnieszka Chlipała - Koziół

Protokolant: Grzegorz Łado

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 września 2022 r. we Wrocławiu

sprawy z odwołania wnioskodawczyni **E. R.**

od decyzji strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 4.11.2021 r. znak: (...)

o odsetki od zasiłku chorobowego i macierzyńskiego

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 4.11.2021 r. (znak: (...)) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni E. R. prawo do odsetek od wypłaconego wnioskodawczyni zasiłku chorobowego i macierzyńskiego w kwotach:

- 557,09 zł tytułem odsetek od zasiłku chorobowego należnego za okres 4.09.2018 r. -26.09.2018 r.,
- 722,56 zł tytułem odsetek od zasiłku chorobowego należnego za okres 27.09.2018 r. -17.10.2018 r.,
- 645,53 zł tytułem odsetek od zasiłku chorobowego należnego za okres 18.10.2018 r. -14.11.2018 r.,
- 626,27 zł tytułem odsetek od zasiłku chorobowego należnego za okres 15.11.2018 r. - 12.12.2018 r.,
- 303,31 zł tytułem odsetek od zasiłku chorobowego należnego za okres 13.12.2018 r. - 26.12.2018 r.,
- 86,46 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 27.12.2018 r. – 31.12.2018 r.,
- 521,26 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.01.2019 r. – 31.01.2019 r.,
- 455,25 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.02.2019 r. – 28.02.2019 r.,
- 486,17 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.03.2019 r. – 31.03.2019 r.,
- 452,62 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.04.2019 r. – 30.04.2019 r.,
- 448,01 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.05.2019 r. – 31.05.2019 r.,
- 416,28 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.06.2019 r. – 30.06.2019 r.,
- 411,08 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.07.2019 r. – 31.07.2019 r.,
- 391,99 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.08.2019 r. – 31.08.2019 r.,

- 361,48 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.09.2019 r. – 30.09.2019 r.,
- 353,21 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.10.2019 r. – 31.10.2019 r.,
- 325,14 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.11.2019 r. – 31.11.2019 r.,
- 258,54 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.12.2019 r. – 25.12.2019 r.,

II. orzeka, że koszty sądowe ponosi Skarb Państwa.

Sygnatura akt: IV U 57/22

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni **E. R.** wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 4 listopada 2021 r. znak sprawy: (...) w przedmiocie wypłaty odsetek ustawowych za opóźnienie w wypłacie zasiłku chorobowego oraz macierzyńskiego, domagając się zasądzenia odsetek od terminu płatności każdej z kwot zasiłku, nie zaś od daty uprawomocnienia się wyroku sądu, w kwocie 6.500 zł.

Ubezpieczona przedmiotowej decyzji zarzuciła próbę obejścia prawa, wskazując że ZUS ma obowiązek wypłacić zasiłek w ciągu maksymalnie 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień. Takie dokumenty zostały złożone przez pracodawcę w terminie, po podjęciu przez ubezpieczoną zatrudnienia. Zwolnienia chorobowe także były sukcesywnie przedkładane. Zakład Ubezpieczeń Społecznych z własnej inicjatywy wszczął kontrolę, a następnie wydał krzywdzącą decyzję, której niepoprawność stwierdził Sąd Okręgowy we Wrocławiu w postępowaniu o sygn. akt (...). W ocenie skarżącej terminem właściwym jest termin płatności każdego z zasiłków, a nie termin liczony od uprawomocnienia się wyroku.

W odpowiedzi na odwołanie **organ rentowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.** wniósł o oddalenie odwołania z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy wskazał, że wypłata zasiłków nastąpiła w ciągu 30 dni od dnia wpływu do oddziału ZUS prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego, a w trakcie trwającego postępowania Sąd Okręgowy swój wyrok oparł na nowym materiale dowodowym w postaci zeznań zawnioskowanych świadków, tym samym oparł się na dowodach, które nie były w posiadaniu Zakładu w chwili wydawania decyzji. W związku z tym należy stwierdzić, że orzeczenie Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 1 czerwca 2021 r. (prawomocność 16 września 2021 r.), w którym nie orzeczono o konieczności wypłaty odsetek był ostatnim dokumentem niezbędnym do dopłaty zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego. Wobec powyższego zdaniem organu rentowego opóźnienie w przyznaniu i wypłacie przedmiotowego świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności, bowiem dopiero w wyniku postępowania przed Sądem Okręgowym, organ był w stanie stwierdzić, że podstawa wymiaru składek wnioskodawczyni wynosiła 15.000 zł brutto.

W piśmie z dnia 8 marca 2022 r. (k. 15) skarżąca sprecyzowała daty, od których domagała się przyznania odsetek ustawowych od poszczególnych kwot z tytułu zasiłku chorobowego i macierzyńskiego.

W piśmie z dnia 1 lipca 2022 r. (k.30) ZUS przedstawił wyliczenie odsetek od dopłaty zasiłku chorobowego i macierzyńskiego w kwotach:

- 557,09 zł tytułem odsetek od zasiłku chorobowego należnego za okres 4.09.2018 r.- 26.09.2018 r.,
- 722,56 zł tytułem odsetek od zasiłku chorobowego należnego za okres 27.09.2018 r.- 17.10.2018r.,
- 645,53 zł tytułem odsetek od zasiłku chorobowego należnego za okres 18.10.2018 r.-14.11.2018r.,

- 626,27 zł tytułem odsetek od zasiłku chorobowego należnego za okres 15.11.2018 r.-12.12.2018 r.,
- 303,31 zł tytułem odsetek od zasiłku chorobowego należnego za okres 13.12.2018 r.-26.12.2018r.,
- 86,46 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 27.12.2018 r.- 31.12.2018 r.,
- 521,26 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.01.2019 r.- 31.01.2019 r.,
- 455, 25 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.02.2019 r.- 28.02.2019 r.,
- 486,17 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.03.2019r.-31.03.2019 r.,
- 452,62 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.04.2019r. – 30.04.2019 r.,
- 448,01 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.05.2019 r.- 31.05.2019 r.,
- 416,28 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.06.2019 r.-30.06.2019 r.,
- 411,08 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.07.2019 r.- 31.07.2019 r.,
- 391,99 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.08.2019 r.-31.08.2019 r.,
- 361,48 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.09.2019r.-30.09.2019 r.,
- 353,21 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.10.2019 r.- 31.10.2019 r.,
- 325, 14 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.11.2019 r.-31.11.2019 r.,
- 258,54 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.12.2019 r.-25.12.2019 r.

Na rozprawie w dniu 8 września 2022 r. (k. 34) ubezpieczona oświadczyła, że precyzuje swoje roszczenie i domaga się odsetek w kwotach wskazanych przez ZUS w piśmie z dnia 1.07.2022 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. R. ukończyła wyższe studia magisterskie na kierunku zarządzanie, marketing i ekonomia na Uniwersytecie Ekonomicznym we W., studia (...) (M. of Business (...)) w Wyższej Szkole (...) we W. na kierunku Zarządzanie przedsiębiorstwem. Przed zatrudnieniem w spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. skarżąca miała 20-letni staż pracy na stanowiskach: księgowej, zastępcy głównej księgowej, głównej księgowej i dyrektora finansowego. Bezpośrednio przed zatrudnieniem przez spółkę (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. skarżąca otrzymywała wynagrodzenie w kwocie 17.000 zł brutto miesięcznie.

Od lutego 2018 r. spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. poszukiwała pracownika na stanowisko głównego księgowego. Początkowo spółka ta prowadziła samodzielnie rekrutację, a następnie przy pomocy firmy rekrutacyjnej (...) sp. z o.o. Do tego stanowiska przypisane były obowiązki polegające m. in. na prowadzeniu pełnych ksiąg rachunkowych spółek kapitałowych, rozliczania deklaracji podatkowych, sporządzaniu sprawozdań finansowych udzielania porad klientom z zakresu podatków i rachunkowości, zarządzaniu podległym zespołem. Od kandydata oczekiwano dobrej znajomości przepisów o rachunkowości, biegłej znajomości przepisów podatkowych, doświadczenia w branży outsourcingu, znajomości języka angielskiego, doświadczenia w zarządzaniu zespołem. Około 21 maja 2018 r. rekruter M. B. (1) przedstawił kandydaturę skarżącej na to stanowisko i doszło do rozmowy kwalifikacyjnej, na której ostatecznie skarżąca i przedstawiciel pracodawcy wynegocjowali wynagrodzenie za pracę na poziomie 15.000 zł brutto.

W dniu 28 maja 2018 r. wnioskodawczynie zawarła z (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. umowę o pracę na czas określony od dnia 28 maja 2018 r. do 27 listopada 2018 r. na stanowisku głównej księgowej za wynagrodzeniem w wysokości 15.000 brutto miesięcznie.

Rozpoczynając pracę wnioskodawczynie została zgłoszona do ubezpieczenia społecznego z podstawą wymiaru składek obliczoną od wynagrodzenia w kwocie 15 000 zł brutto.

Skarżąca świadczyła pracę na rzecz pracodawcy. W dniu 9 lipca 2018 r. dowiedziała się, że jest w ciąży, natomiast w dniu 2 sierpnia 2018 r. lekarz wystawił skarżącej zwolnienie lekarskie z uwagi na jej stan zdrowia.

Stosunek pracy uległ przedłużeniu do dnia porodu, tj. 28 grudnia 2018 r.

Po ustaniu stosunku zatrudnienia ze skarżącą, spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. nie zatrudniała nowego pracownika na stanowisko głównego księgowego, przeprowadziła rekrutację wewnętrzną i ostatecznie zatrudniła na to stanowisko księgową M. B. (2) za wynagrodzeniem w kwocie 10.500 zł.

Dowód:

- okoliczności bezsporne.

Organ rentowy rozpoczął kontrolę ubezpieczenia wnioskodawczynie bezpośrednio po przejęciu obowiązku wypłaty świadczeń. Kontrola trwała pół roku, wnioskodawczynie otrzymała pierwszy zasiłek chorobowy po 7 miesiącach od złożenia pisma w tej sprawie. W trakcie kontroli skarżąca nie była bezpośrednio przesłuchana przez pracownika organu, złożyła wyjaśnienia na piśmie. Organ nie przeprowadził dowodu z zeznań świadków.

Dowód:

- przesłuchanie wnioskodawczynie, k. 24v-25.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2019 r. nr (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił, że podstawą wymiaru składek E. R. z tytułu ubezpieczeń społecznych jest kwota 10.500 zł brutto.

Dowód:

- decyzja ZUS z dnia 16 stycznia 2019 r. w aktach organu rentowego.

Wnioskodawczynie pismem z dnia 17 lutego 2019 r. wniosła do Sądu Okręgowego we Wrocławiu VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 16 stycznia 2019 r. nr (...) - (...) i domagała się jej zmiany poprzez stwierdzenie, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne ubezpieczonej E. R. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) sp. z o.o. stanowi od dnia 28 maja 2018 r. wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 15.000 zł.

Wnioskodawczynie wniosła o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów- raportów płacowych za rok 2017 i 2018, umowy o pracę z dnia 28 maja 2018 r., akt ubezpieczonej w ZUS, kart informacyjnych ubezpieczonej w klinice niepłodności z dnia 29 stycznia 2014 r. i 25 listopada 2014 r., zeznań podatkowych PIT-11 z lat 2008 do 2016 oraz z zeznań świadka M. B. (1) pracownika firmy rekrutacyjnej (...) sp. z o.o. oraz przesłuchania ubezpieczonej.

Dowód:

- odwołanie wnioskodawczynie z dnia 17 lutego 2019 r. w aktach sprawy o sygn. akt (...).

W toku postępowania w sprawie o sygn. akt (...) przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu zeznania złożył M. B. (1), przesłuchana została wnioskodawczynie jako strona i E. C. jako członek zarządu (...) sp. z o.o. z siedzibą we W..

Dowód:

- akta sprawy o sygn. akt (...).

Wyrokiem z dnia 1 czerwca 2021 r., sygn. akt (...), Sąd Okręgowy we Wrocławiu VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję organu rentowego z dnia 16 stycznia 2019 r. nr (...) - (...) w ten sposób, że stwierdził, iż podstawa wymiaru składek wnioskodawczynie E. R. podlegającej ubezpieczeniom społecznym jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. wynosiła od 28 maja 2018 r. kwotę 15.000 zł brutto.

Dowód:

- wyrok SO we Wrocławiu z dnia 1 czerwca 2021 r. w aktach sprawy o sygn. akt (...).

Kwoty zasiłków należnych wnioskodawczynie wynosiły za okresy:

- 26.09.2018 r.-26.10.2018 r. – 2471 zł,
- 30.09.2018 r. -30.10.2018 r.- 1432 zł
- 17.10.2018 r.- 16.11.2018 r.- 1826 zł,
- 31.10.2018 r.- 30.11.2018 r. – 1504 zł,
- 30.11.2018r.- 30.12.2018 r.- 1719 zł,
- 12.12.2018 r.- 11.01.2019 r. – 1289 zł,
- 26.12.2018 r. – 25.01.2019 r. - 1504 zł,
- 27.12.2018 r. – 26.01.2019 r. – 86 zł,
- 31.12.2018 r. – 30.01.2019 r. – 344 zł,
- 31.01.2019r.- 2.03.2019r. – 2664 zł,
- 28.02.2019 r. – 30.03.2019 r. – 2406 zł,
- 31.03.2019 r.- 30.04.2019 r. – 2664 zł,
- 30.04.2019 r. -30.05.2019 r. -2578 zł,
- 15.05.2019 r.- 14.06.2019 r. – 1289 zł,
- 31.05.2019 r. – 30.06.2019 r. -1375 zł,
- 30.06.2019 r.- 30.07.2019 r. – 2578 zł,
- 31.07.2019 r. – 30.08.2019 r. – 2664 zł,
- 31.08.2019 r. – 30.09.2019r. – 2664 zł,
- 30.09.2019 r. – 30.10.2019 r. – 2578 zł,
- 31.10.2019 r. – 30.11.2019 r. 2664 zł,
- 30.11.2019 r.- 30.12.2019 r. – 2578 zł,

- 25.12.2019 r.- 24.01.2020 r.- 2148 zł.

Dowód:

- tabela, k. 15, bezsporne.

Organ rentowy wypłacił wnioskodawczyni w dniu 15 października 2021 r. należne jej świadczenia chorobowe za okres wrzesień - grudzień 2018 r. oraz za okres zasiłku macierzyńskiego za okres od grudnia 2018 r. do grudnia 2019 r.

Dowód:

Okoliczność bezsporna, a nadto:

- przesłuchanie wnioskodawczyni, k. 24v-25.

Pismem z dnia 20 października 2021 r. wnioskodawczyni wezwała organ rentowy do wypłaty odsetek ustawowych za opóźnienie z tytułu nieterminowej wypłaty świadczeń pieniężnych w pełnych kwotach, tj. zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty z dn. 20 października 2021 r. w aktach organu rentowego.

Decyzją z dnia 4 listopada 2021 r., znak (...) - (...), organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do wypłaty odsetek ustawowych za opóźnienie.

W uzasadnieniu wskazano, że wyrok Sądu Okręgowego był ostatnim dokumentem mającym wpływ na ustalenie wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego i macierzyńskiego za sporne okresy. W związku z tym, świadczenie należało wypłacić w terminie nieprzekraczającym 30 dni licząc od dnia 16 września 2021 r., tj. od daty uprawomocnienia się wyroku z dnia 1 czerwca 2021 r. Wypłaty należnego zasiłku chorobowego i macierzyńskiego za sporne okresy dokonano w dniu 16 października 2021 r., w związku z czym w ocenie ZUS brak było podstaw do wypłaty odsetek.

Dowód:

- decyzja ZUS z dnia 4 listopada 2021r. w aktach organu rentowego.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Odwołanie, jako zasadne, podlegało uwzględnieniu.

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni domagała się zmiany decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 4 listopada 2021 r. znak sprawy: (...) w przedmiocie wypłaty odsetek ustawowych za opóźnienie w wypłacie zasiłku chorobowego oraz macierzyńskiego poprzez przyznanie jej wypłaty odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego za okres od dnia 4 września 2018 r. do dnia 26 grudnia 2018 r. i zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 27 grudnia 2018 r. do dnia 25 grudnia 2019 r. Z kolei organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania kwestionując możliwość naliczania odsetek od świadczeń wypłaconych ubezpieczonej w terminie 30 dni od uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu, który rozstrzygał wątpliwości co do wysokości należnego wynagrodzenia za pracę skarżącej.

Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1133, 1621; dalej jako ustawa zasiłkowa) płatnicy składek wypłacają zasiłki w terminach przyjętych dla wypłaty wynagrodzeń lub dochodów, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych bieżąco

po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się nie później jednak niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, 432, 619, 1621; dalej jako ustawa systemowa), jeżeli Zakład Ubezpieczeń Społecznych - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Z powyższego wynika, że płatnicy składek wypłacają zasiłki w terminach przyjętych dla wypłaty wynagrodzeń, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych od razu po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się jednak nie później niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień. Jeżeli ZUS w terminie nie wypłacił świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek ustawowych, chyba że opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności (vide: wyrok SN z 7 lutego 2006 r., sygn. akt I UK 191,05, OSP 2007/4/3).

Bezsporna między stronami była data wypłaty przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zasiłku chorobowego i macierzyńskiego oraz wysokość należnych odsetek, w zasadzie spór ogniskował się wyłącznie na kwestii, czy wypłata tychże świadczeń nastąpiła z opóźnieniem oraz czy za to opóźnienie odpowiada organ rentowy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych podnosił, iż dokonał wypłaty zasiłku chorobowego i macierzyńskiego za sporny okres w ustawowym terminie 30 dni licząc od dnia uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 1 czerwca 2021 r., tj. w dniu 16 września 2021 r., który to dokument traktował jako ostatni mający wpływ na ustalenie prawa do zasiłku chorobowego i macierzyńskiego za sporne okresy. Wypłata należnych świadczeń nastąpiła bowiem w dniu 15 października 2021 r.

Sąd w niniejszej sprawie nie podzielił stanowiska organu rentowego, że termin do przyznania i wypłaty zasiłku zaczął biec dopiero od 16 września 2021 r., czyli od momentu uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego w przedmiocie ustalenia podstawy wymiaru składek wnioskodawczyni na kwotę 15.000 zł brutto.

Podkreślić należy, że instytucję odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia w prawie ubezpieczeń społecznych reguluje art. 85 ustawy z o systemie ubezpieczeń społecznych. Odrębność tej regulacji polega przede wszystkim na powstaniu obowiązku zapłaty odsetek wyłącznie w wypadku opóźnienia kwalifikowanego, zachodzącego wtedy, gdy zobowiązany - mimo istniejącego obowiązku - nie spełnia świadczenia w terminie, przy czym niedotrzymanie terminu jest następstwem okoliczności, za które organ ponosi odpowiedzialność (por. Wyrok SA w Białymstoku z 17.04.2018 r., III AUa 119/18, LEX nr 2546181).

Aby zatem ustalić czy organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie spowodowane błędem w ustaleniach faktycznych, konieczne jest wykazanie, że w przepisany termin organ rentowy nie dysponował i z przyczyn obiektywnych nie mógł dysponować materiałem umożliwiającym przyznanie świadczenia. Obowiązek zapłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia zaktualizuje się każdorazowo w przypadku niestaranego działania organu, kiedy to organ z własnej woli zaniechał ustalenia stanu faktycznego dotyczącego ubezpieczonego w sposób rzetelny i dokładny, korzystając z uprawnień przyznanych mu w tym zakresie przez ustawodawcę. Wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji - także dotyczącej podstawy wymiaru należnych świadczeń - w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, zwłaszcza gdy ubezpieczony wykazał okoliczności związane z ustaleniem wynagrodzenia w kwestionowanej kwocie, powoduje, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność.

Wydanie prawomocnego wyroku sądu ubezpieczeń społecznych przyznającego świadczenie i wpływ tego wyroku do organu rentowego nie mają znaczenia dla biegu terminu do wydania decyzji, od upływu którego ubezpieczonemu

przysługują ustawowe odsetki (vide: wyrok SA w Lublinie z 26 czerwca 2013 r., III AUA 208/13, Lex 1331074; wyrok SN z 7 kwietnia 2010 r., I UK 345/09, Lex 607445). Analogicznie sytuacja przedstawia się w sytuacji, gdy organ rentowy bezpodstawnie obniża podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, co w konsekwencji powoduje wypłatę należnych świadczeń jedynie w części.

Organ rentowy ponosi wyłączną odpowiedzialność za ustalenie podstawy wymiaru składek w zaniżonej wysokości i terminową wypłatę jedynie części świadczeń (skutkującą obowiązkiem wypłaty odsetek), jeżeli wszystkie niezbędne okoliczności faktyczne uzasadniające ustalenie wysokości wynagrodzenia za pracę ubezpieczonego zostały ustalone w postępowaniu przed tym organem, a odmowa przyznania świadczenia jest wynikiem błędu w wykładni lub/i zastosowaniu prawa materialnego (vide: wyrok SA w Lublinie z 26 czerwca 2013 r.; wyrok SN z 7 kwietnia 2010 r.).

Mając na uwadze powyższe wskazać należy, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność za niewypłacenie ubezpieczonej w terminie należnego jej zasiłku chorobowego za okres od dnia 4 września 2018 r. do dnia 26 grudnia 2018 r. i zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 27 grudnia 2018 r. do dnia 25 grudnia 2019 r. Tym samym ubezpieczonej przysługuje prawo do ustawowych odsetek za opóźnienie z tytułu wypłaconego, po terminie, zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego za ww. okresy.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że wyrok Sądu Okręgowego z dnia 1 czerwca 2021 r. został wydany na podstawie okoliczności faktycznych, które istniały już w chwili wydawania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzji z dnia 16 stycznia 2019 r. Organ rentowy kwestionując wysokość ustalonego w umowie o pracę wynagrodzenia skarżącej miał możliwość sprawdzenia ile wynosi średnia (lub mediana) wynagrodzeń pracowników na stanowisku głównej księgowej w 2018 r., z pewnością miał też możliwość pozyskania i przeanalizowania zeznań podatkowych składanych w ubiegłych latach przez wnioskodawczynię, z których wynikało, że już wcześniej uzyskiwała ona relatywnie wysoki dochód.

Należy mieć na uwadze, że zgodnie z art. 87 ust. 1 ustawy systemowej, w trakcie przeprowadzania kontroli inspektor kontroli Zakładu ma prawo:

- 1) badać wszelkie księgi, dokumenty finansowo-księgowo i osobowe oraz inne nośniki informacji związane z zakresem kontroli;
- 1a) dokonywać oględzin i spisu składników majątku płatników składek zalegających z opłatą należności z tytułu składek;
- 2) zabezpieczać zebrane dowody;
- 3) żądać udzielania informacji przez płatnika składek i ubezpieczonego;
- 4) legitymować osoby w celu ustalenia ich tożsamości, jeśli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli;
- 5) wzywać i przesłuchiwać świadków;
- 6) wzywać i przesłuchiwać płatnika składek i ubezpieczonego, jeżeli z powodu braku lub po wyczerpaniu innych środków dowodowych pozostały niewyjaśnione okoliczności mające znaczenie dla postępowania kontrolnego.

Podkreślić także należy, że zarówno z wyjaśnień samej skarżącej, jak i z zeznań świadków M. B. (1) i E. C., w sposób jasny i logiczny wynikało, że skarżąca jest doświadczoneym i wysoko wykwalifikowanym pracownikiem, a co za tym idzie wysokość ustalonego wynagrodzenia za pracę na poziomie 15.000 zł brutto nie powinna budzić wątpliwości organu rentowego.

Sąd nie stracił z pola widzenia, że postępowanie kontrolne prowadzone przez Zakład trwało około 6 miesięcy, nic nie stało zatem na przeszkodzie, aby organ rentowy zgromadził stosowną dokumentację, przesłuchał wnioskodawczynię i świadków i na tej podstawie dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w sprawie.

Fakt, iż organ rentowy nie wykorzystał w toku swojego postępowania możliwości dowodowych i wydał decyzję, która w wyniku odwołania ubezpieczonej została później zmieniona przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z dnia 1 czerwca 2021 r., nie stanowi, że do opóźnienia w wypłacie ubezpieczonej należnych jej świadczeń doszło w okolicznościach, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności. Wyrok Sądu Okręgowego miał charakter deklaratoryjny i jedynie potwierdził fakt, iż podstawa wymiaru składek wnioskodawczyni wynosiła 15.000 zł brutto.

Do braku dopłaty spornych zasiłków w terminie doszło z wyłącznej winy organu rentowego, za co organ rentowy ponosi odpowiedzialność. Podkreślić należy, że nie istniały po stronie organu rentowego żadne przeszkody, które uniemożliwiłyby mu poczynienie ustaleń także w oparciu o przesłuchanie świadków. Organ rentowy w toku przeprowadzonego postępowania kontrolnego zaniechał bezpośredniego wysłuchania skarżącej, ale także zaniechał przesłuchania jakichkolwiek świadków. Ostatecznie w ocenie Sądu, w toku postępowania sądowego przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu nie przeprowadzono żadnego dowodu tego rodzaju, którego organ rentowy nie mógłby przeprowadzić w toku czynności wyjaśniających - kontrolnych przed wydaniem decyzji z dnia 16 stycznia 2019 r.

Uwzględniając powyższe, stwierdzić należało, że w niniejszej sprawie organ rentowy, w wyniku braku wnikliwego i wszechstronnego, zbadania okoliczności faktycznych, co mogło się odbyć w ramach postępowania przed tym organem, wydał błędną decyzję, której konsekwencją było wypłacenie należnych ubezpieczonej świadczeń - zasiłków za ww. okresy dopiero w dniu 15 października 2021 r.

Organ rentowy już w toku własnego postępowania wyjaśniającego (kontrolnego), korzystając z przysługujących mu kompetencji miał możliwość i obowiązek prawidłowej oceny wszystkich okoliczności sprawy, a zatem ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w przyznaniu odwołującej się świadczeń.

Mając na uwadze powyższe rozważania, a także powołane orzecznictwo Sądu Najwyższego, w świetle poczynionych ustaleń, należało uznać, że opóźnienie w wypłacie zasiłków za ww. okresy jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność.

Uznając zasadność odwołania Sąd w punkcie I wyroku działając na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 4 listopada 2021 r. znak: (...) w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni prawo do odsetek od wypłaconego wnioskodawczyni zasiłku chorobowego i macierzyńskiego od następujących kwot i dat:

- 557,09 zł tytułem odsetek od zasiłku chorobowego należnego za okres 4.09.2018 r.- 26.09.2018 r.,
- 722,56 zł tytułem odsetek od zasiłku chorobowego należnego za okres 27.09.2018 r.- 17.10.2018r.,
- 645,53 zł tytułem odsetek od zasiłku chorobowego należnego za okres 18.10.2018 r.-14.11.2018r.,
- 626,27 zł tytułem odsetek od zasiłku chorobowego należnego za okres 15.11.2018 r.-12.12.2018 r.,
- 303,31 zł tytułem odsetek od zasiłku chorobowego należnego za okres 13.12.2018 r.-26.12.2018r.,
- 86,46 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 27.12.2018 r.- 31.12.2018 r.,
- 521,26 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.01.2019 r.- 31.01.2019 r.,
- 455, 25 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.02.2019 r.- 28.02.2019 r.,
- 486,17 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.03.2019r.-31.03.2019 r.,
- 452,62 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.04.2019r. – 30.04.2019 r.,
- 448,01 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.05.2019 r.- 31.05.2019 r.,

- 416,28 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.06.2019 r.-30.06.2019 r.,
- 411,08 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.07.2019 r.- 31.07.2019 r.,
- 391,99 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.08.2019 r. -31.08.2019 r.,
- 361,48 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.09.2019r.-30.09.2019 r.,
- 353,21 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.10.2019 r.- 31.10.2019 r.,
- 325, 14 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.11.2019 r.-31.11.2019 r.,
- 258,54 zł tytułem odsetek od zasiłku macierzyńskiego należnego za okres 1.12.2019 r.-25.12.2019 r.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się o dokumenty zebrane w toku postępowania przed organem rentowym, a także o zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci dokumentów i przede wszystkim dołączone akta Sądu Okręgowego we Wrocławiu VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych o sygn. akt (...). Żadna ze stron postępowania nie kwestionowała rzetelności lub prawdziwości tychże dokumentów, także Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im wiarygodności. Sąd uwzględnił również wyjaśnienia wnioskodawczynie, ponieważ w pełni korespondowały one ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

W punkcie II sentencji wyroku Sąd zaliczył koszty sądowe na rachunek Skarbu Państwa, gdyż zarówno wnioskodawczynie, jak i organ rentowy są zwolnieni od obowiązku ich uiszczenia na mocy art. 94 i art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Z uwagi na powyższe, orzeczono jak w sentencji.